

PROGRAM: FRIULI 11 OKTOBER 2023

NORD-ITALIA - FRIULI-VENEZIA GIULIA

☞ 6 frokoster, 5 lunsjer og 3 middager inkludert

Dag 1

Avreise og ankomst Venezia, til Treviso og Udine

☞ Lunsj, middag

Tidlig avreise fra Oslo Lufthavn med Norwegians direktefly til Venezia i regionen Veneto. Vi møtes av bussen som skal ta oss til Treviso - en sjarmør av en by. Det er ikke så lange distansen, men man vet aldri med trafikken...

Treviso kalles ofte for "lille Venezia". Gamlebyen oser av sjarm, med kanaler, vannmøller, gamle fiskerhus og husfasader dekorert med frescomalerier. Vi rusler rundt i byen med reiseleder, mens bagasjen er i bussen så lenge. Reiseleder organiserer også lunsj med lokale småretter og en enklere vinsmaking av lokale viner.

Etter å ha blitt litt kjent i Veneto, reiser vi videre til Udine og det tar cirka 1,5 time. Vi sjekker inn på hotellet vårt som ligger sentralt til og møtes til middag på en lokal restaurant.

Udine er i hjertet av Friuli og er både elegant og har et småbypreg på samme tid. Romerske søyler, greske statuer og venetianske buer går hånd i hånd med både gastronomi og lokale tradisjoner.

Piazza della Libertà er stedet der alt går ut fra. Den er en storslått åpenbaring, selv sammenlignet med andre torg i større byer i Italia. Alle snakker om Venezia, og mye her trekker sammenligningen til kjente verk i Venezia.

Vi skal ut å bli mer kjent de neste dagene. Stort sett det meste som er av interesse, ligger det kvarter å gå med Piazza della Libertà som startsted. Som vi skal erfare disse neste dagene, er det mye historie og lokale godsaker som lokker både her og i nærliggende byer. Bare å glede seg!

Dag 2

Cividale del Friuli

☪️ Frokost, lunsj

Etter frokost tar vi toget til en ny by, Cividale del Friuli. Det tar bare en liten halvtime og så er vi i byen som Julius Cæsar grunnla sånn omtrent i år 50 f.Kr. Han kalte den Forum Lulli. Byen har sin gode andel av fotovennlige og vakre torg der smale, brosteinsbelagte gater snor seg inn og ut fra. Middelalderhus og verksteder som smier, synes også godt i bybildet. UNESCO holder sin hånd over Cividale del Friuli og grunnen til det stammer fra lombardene, også kalt langobardene. Fra 500 - 700-tallet var de godt representert her i denne delen av Italia. Vi får en guidet tur slik at historien kommer til live.

Il Tempietto Longobardo (Lombard Temple), Altare di Ratchis (Altar of Ratchis), og Battistero di Callisto (Baptistry of Callisto) er alle viktige vitnesbyrd fra denne epoken. Kunstskatter som er godt bevart finnes også å se i Museo Cristiano (Christian Museum) og I Tesori del Duomo (Duomo Treasury). Gastaldaga og Complesso Episcopale (Episcopal Complex) ble inkludert for litt over 10 år siden.

Vi skal selvsagt gå over Il Ponte del Diavolo (Devil's Bridge), selve symbolet for Cividale, som dateres tilbake til 1400-tallet. Den beste utsikten over byen får vi herfra. Navnet sies å komme fra at djevelen selv bygget den på en natt i bytte mot en av byboernes sjeler...

Vi skal spise lunsj her i byen, det blir pasta og dessert med drikke til maten. Vi skal også få en smak av regionens kanskje mest kjente kake - gubana. Den er fylt med godsaker som tørket frukt, krydder og nøtter og er ingen lett kaketype. Så bruker de den ofte til jul på disse kanter.

Etter lunsj og smak av julens kake, toger vi tilbake til Udine der det blir tid på egen hånd, eller med reiseleder. Middagen i kveld vil organiseres av reiseleder for deg som vil.

Dag 3

Udine - vi smaker skinke!

☪️ Frokost, lunsj

Etter frokost skal vi bli mer kjent med Udine og det gjør vi selvsagt til fots. På et par timer får vi med oss det meste. 1400-talls Palazzo del Comune er en hyllest til Palazzo Ducale i Venezia. Klokketårnet som står mot palasset har også noe til felles med mer kjente steder. Løven på fasaden og bronzen peker til samme bys Torre dell'Orologio på Piazza San Marco.

Udine var en av grensebyene til Romerriket, så det var ikke før på 1200-tallet det ble et regionalt sentrum. Patriarken Bertoldo di Andechs (1218–51) regnes som byens far. Han etablerte to markeder. Ett på Via Mercatovecchio, og senere ett på Piazza Matteotti, som fortsatt benyttes. Han flyttet styret fra Cividale til slottet i Udine og åpnet et byråd. I 1362 krevde hertugen av Østerrike byen, men det varte ikke lenge. Venetianerne var på jakt etter å øke sitt territorium og tok Udine i 1420 etter mange slag. De styrte i nesten 400 år, før de overga seg til Napoleon. I dag er beboerne meget stolte av å tilhøre Friuli-Venezia Giulia og har sin egen sterke tilhørighet og identitet.

Noe annet de er stolte av, og med rette, er skinke. Det å besøke en prosciutteria er viktig å få med seg. Skinken produseres i San Daniele utenfor Udine, men den serveres og selges her i byen. Mens vi spiser lunsj, blir det smaking av skinke lagret i 16 måneder.

Etter bytur og lunsj er det tid på egen hånd eller sammen med reiseleder. Middag i kveld organiseres også for deg som vil.

Dag 4

Dag til egen disposisjon

☞ Frokost, middag

Reiseleder legger opp løypa og dagen for deg som ikke vil ta det i eget tempo.

Vi møtes alle tid middag om kvelden, det blir på en lokal restaurant.

Dag 5

Palmanova og Aquileia, vinsmaking

☞ Frokost, lunsj

I dag skal vi bli kjent med to byer som begge har mye å være stolte av.

Palmanova er en festningsby som er veldig godt bevart. Den kalles "stjernebyen" siden byplanen er lagt ut som en stjerne med ni tagger. Det var venetianerne som grunnla byen med godt forsvarsverk i 1593, man måtte passe seg godt for fremrykk fra både habsburgerne og tyrkerne. Et militært mesterverk ble det - og av mange nevnt som den ideelle renessansebyen. Historien sier at byen ble et nasjonalt monument i 1960 og i 2017 en del av UNESCO. Det at det spiller på tall og numre har alltid lagt et litt mystisk slør over byen. Alle ser etter sammenhenger og overtro. Mye kan deles og ganges med tre og går opp i ni - du skjønner tegningen.

Verdt å merke seg er katedralen, Palazzo del Provveditore Generale som huser rådhuset og Museo Storico Militare (Historical Military Museum). Samt Loggia dei Mercanti. Deretter skal vi til neste by som er Aquileia. Før vi skal bli kjent med denne, stopper vi for en lett lunsj og vinsmaking på en lokal vingård.

Aquileia var en av de største og rikeste byene til det tidlige romerriket og det meste av den ligger fortsatt uoppdaget under jordflaten. Her kan arkeologene glede seg over alt man vil finne når utgravingene settes i system og satses på. Fra et historisk perspektiv spilte Aquileia en viktig rolle i evangeliseringen av Sentral-Europa. Samlingen av mosaikker på gulvet i byens basilika er kjent som den største og best bevarte innenfor kristendommen. Denne type mosaikk var mer enn bare estetikk. Et symbol på rikdom og makt i private hjem, men i kirker hjalp det prestene å forkynne om tro. Byens basilika gir et helt utrolig detaljert innblikk i datidens religiøse liv, men også med innslag av hedenske symboler.

Vel tilbake i Udine etter en dag med historie, kultur, mat og vin, vil reiseleder organisere middagen for deg som vil.

Dag 6

Udine - Trieste med Miramare Castle

☞ Frokost, lunsj

Vi spiser frokost, sjekker ut fra hotellet og begir oss videre på ferden mot hovedstaden i Friuli-Venezia Giulia. På veien stopper vi ved det lille slottet Miramare, som ligger så flott til helt nede ved sjøkanten med en nydelig park. Slottet har også blitt brukt som sommerresidens for de adelige. Historien her tilhører blant annet Maximilian, en bror av

den habsburgske keiser Franz Josef. Maximilian fikk bygget slottet noen år før han ble konge av Mexico, igjen noen år før han ble tatt til fange der. Og endte sitt liv.

Vi fortsetter til Trieste, en by som er helt omgitt av Slovenia og som nesten ikke har tilhørighet til resten av Italia der den ligger for seg selv mot øst. Trieste er virkelig en annerledes by i den forstand at her har Østerrike og habsburgerne hatt innflytelse på utformingen av byen. På 1300-tallet ga byens innbyggere seg selv til hertug Leopold III, etter å ha ligget i krig med Venezia i lang tid. Fra midten av 1800-tallet til 1918 var byen en del av Østerrike-Ungarn og var et yndet sted for kunstnere og forfattere. Trieste er også litteraturens by. James Joyce frekventerte Trieste på begynnelsen av 1900-tallet. Han fullførte *The Dubliners*, *A Portrait of the Artist as a Young Man* her og la grunnlaget for *Ulysses*.

Vi skal spise felles lunsj her i byen. Etterpå kan den som ønsker bli med på en vandretur i "vår" nye by sammen med lokalguiden.

Om kvelden vil reiseleder ta deg med til middag om du vil.

Dag 7

Dag til egen disposisjon i Trieste

☺ Frokost, middag

I dag er dagen for å ta livet med ro, bli bedre kjent med Trieste, eller gjøre litt som du vil. Reiseleder vil selvsagt foreslå og organisere noe. Da kan f.eks turen gå med ferje til Muggia som ligger bare noen få steinkast (eller noen kilometer) fra Slovenia. Beliggenheten er interessant ellers også, nordsiden ligger ganske så nært Istria, Kroatia. Sentrum i Muggia er en skikkelig blanding av alt dette, historiske bygninger og små gater med smug. Den mest kjente og synlige bygningen er Castello di Muggia som ligger flott til med utsikt over Trieste-gulfen.

Vi kan også ta toget til selveste Venezia! Reiseleder finner en plan for dagen, ellers lager du din egen.

Om kvelden avslutter vi ferien på Trieste-vis. Vi er sikre på at det blir en velsmakende og hyggelig siste kveld. Og at vi har blitt kjent med både nye reisevenner og mange fine folk vi har møtt underveis på ferden

Dag 8

Transfer og avreise

Tidlig avgang med Norwegian, krever grytidlig avreise fra hotellet (cirka to timers transfer). Hotellet har ingen servering så tidlig. Frokost får hver og en ta på flyplassen i dag. Direkteflyet fra Venezia går om formiddagen og ankomst Oslo Lufthavn er tidlig ettermiddag. Takk for turen!